

**РЕСПУБЛИКА ТАТАРСТАН
СОВЕТ
БОЛЬШЕАТРЯССКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
ТЕТЮШСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА**

422378 с. Большие Атряси, ул. Гумара, 66

тел. (84373) 58-3-05, факс 58-3-05, e-mail: Batr.Tet@tatar.ru
ОГРН 1021606557059, ИНН/КПП 1638001491/163801001

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ТӘТЕШ
МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
ЗУР ӘТРӘЧ АВЫЛ
ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ**

422378 Зур Әтрәч авылы, Гүмәр урамы, 66

КАРАР

27 апрель 2020 ел

№ 50-4

**Татарстан Республикасы Тәтеш муниципаль районы Зур Әтрәч авыл
жирлеге үзидарә органнарына гражданнардан кергән
мөрәҗәгатьләрне карау тәртибе һәм сроклары турында нигезләмәне раслау
хакында**

«Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми
принциплары турында»ғы 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль
закон, «Россия Федерациясендә гражданнар мөрәҗәгатьләрен карау тәртибе
турында»ғы 2006 елның 2 маенdagы 59-ФЗ номерлы Федеяль закон, «Татарстан
Республикасында гражданнар мөрәҗәгатьләре турында»ғы 2003 елның 12
маенdagы 16-ТРЗ Татарстан Республикасы законы нигезендә, гражданнар
мөрәҗәгатьләрен карау тәртибе турындагы закон бозуларны булдырмау
турындагы 2020 елның 24 гыйнварындагы 02-08-03-2020 номерлы Тәтеш районы
прокуроры күрсәтмәсен карап, Татарстан Республикасы Тәтеш муниципаль
районы Зур Әтрәч авыл жирлеге Советы **КАРАР ИТТЕ:**

1. Татарстан Республикасы Тәтеш муниципаль районы Зур Әтрәч авыл
жирлеге жирле үзидарә органнарына гражданнардан кергән мөрәҗәгатьләрне
карау тәртибе һәм сроклары турында нигезләмәне расларга.
2. Татарстан Республикасы Тәтеш муниципаль районы Зур Әтрәч авыл
жирлегенең жирле үзидарә органнарына үз эшнәдә әлеге нигезләмәгә таянып эш
итәргә.
3. Татарстан Республикасы Тәтеш муниципаль районы Зур Әтрәч авыл
жирлеге башлыгын Татарстан Республикасы Тәтеш муниципаль районы жирле
үзидарә органнарына гражданнардан кергән мөрәҗәгатьләргә ел саен анализ ясау
һәм аларны Тәтеш муниципаль районы рәсми сайтында урнаштыру өчен җаваплы
зат итеп билгеләп куярга.
4. Әлеге караны Татарстан Республикасы Тәтеш муниципаль районы Зур
Әтрәч авыл жирлеге территориясендә урнашкан мәгълүмат стендларында
урнаштырырга, Тәтеш муниципаль районының «Интернет»
<http://tetushi.tatarstan.ru/> мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендәге рәсми
сайтында һәм «Татарстан Республикасы хокукий мәгълүматлар рәсми
порталында» (PRAVO.TATARSTAN.RU.) бастырып чыгарырга.

5. Әлеге каарның үтэлешен контролдә тотуны Татарстан Республикасы Тәтеш муниципаль районы Зур Әтрәч авыл жирлеге башлыгы И.Ш. Юнысовка йөкләргә.

**Татарстан Республикасы
Тәтеш муниципаль районы
Зур Әтрәч авыл жирлеге башлыгы**

И.Ш. Юнысов

Татарстан Республикасы Тәтеш муниципаль районы Зур Әтрәч авыл жирлеге үзидарә органнарына гражданнардан кергән мөрәҗәгатьләрне карау тәртибе һәм сроклары турында нигезләмә

Татарстан Республикасы Тәтеш муниципаль районы Зур Әтрәч авыл жирлеге үзидарә органнарына гражданнардан кергән мөрәҗәгатьләрне карау тәртибе һәм сроклары турындагы әлеге нигезләмә (алга таба – нигезләмә) «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында»ғы 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Россия Федерациясендә гражданнар мөрәҗәгатьләрен карау тәртибе турында»ғы 2006 елның 2 маендағы 59-ФЗ номерлы Федераль закон (алга таба – 59-ФЗ номерлы Федераль закон), «Татарстан Республикасында гражданнар мөрәҗәгатьләре турында»ғы 2003 елның 12 маендағы 16-ТРЗ Татарстан Республикасы законы (алга таба – 16-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы) нигезендә эшләнгән. Нигезләмә гражданнарның жирле үзидарә органнарына тәкъдимнәр, гаризалар, шикаятыләр белән мөрәҗәгать итүләренә конституцион хокукларын гамәлгә ашыруны тәэмин итәргә һәм гражданнарның мөрәҗәгатьләрен карап тикшерү буенча эшне оештыруга - шәхеснең хокукларын гамәлгә ашыруның һәм саклауның мөһим чарасы, жирле үзидарә органнарының халык белән элемтәсен нығытуга, жирле әһәмияттәге мәсьәләләрен хәл итү өчен кирәклә мөһим мәгълүмат чыганагын булдыруга юнәлдерелгән һәм халыкның жирле үзидарәне гамәлгә ашыруда катнашуның мөһим рәвешләреннән берсе булып тора.

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Һәр граждан үзе яисә үз вәкиле аша мөрәҗәгать итәргә, шулай ук, гражданнар берләшмәләреннән, шул исәптән юридик затлардан, Тәтеш муниципаль районы Зур Әтрәч авыл жирлеге үзидарә органнарына (алга таба – жирле үзидарә органнары), Тәтеш муниципаль районы Зур Әтрәч авыл жирлеге үзидарә органнарының вазыйфаи затларына (алга таба - вазыйфаи затлар) индивидуаль һәм коллектив мөрәҗәгатьләр жибәрергә хокуклы.

Жирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлар үз компетенциясе чикләрендә гражданнар мөрәҗәгатьләрен кабул итәргә, аларны 59-ФЗ номерлы Федераль закон һәм әлеге нигезләмә белән билгеләнгән тәртиптә һәм срокларда каарара, тиешле чаралар күрергә, нигезле жаваплар бирергә тиеш.

1.2. Әлеге Нигезләмәдә түбәндәгә төп төшөнчәләр қулланыла:

- гражданин мөрәҗәгате - жирле үзидарә органнарына яисә вазыйфаи затларга язма рәвештә яисә электрон документ рәвешендә жибәрелгән мөрәҗәгать, гариза яки шикаять, шулай ук гражданың жирле үзидарә органнарына яисә вазыйфаи затларга телдән мөрәҗәгате;

- тәкъдим - гражданың законнары һәм башка норматив хокукий актларны, жирле үзидарә органнары эшчәнлеген камилләштерү, ижтимагый мөнәсәбәтләрне үстерү, дәүләт һәм жәмгыят эшчәнлегенең социаль-икътисадый һәм башка өлкәләрен яхшырту буенча тәкъдиме;

- гариза-үтенеч - гражданның үзенең конституциячел хокукларын һәм ирекләрен яисә башка затларның конституциячел хокукларын һәм ирекләрен гамәлгә ашыруда ярдәм итү турында гариза-үтенече йә законнарны һәм башка норматив хокукий актларны бозу, жирле үзидарә органнары һәм вазыйфай затлар эшендәге житешсезлекләр турында хәбәр итү, йә күрсәтелгән органнар һәм вазыйфай затларның эшчәнлеген тәнкыйтьләү;

- шикаять - гражданинның бозылган хокукларын, ирекләрен яки законлы мәнфәгатьләрен йә башка затларның хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен торғызу яисә яклау турында үтенеч;

- күмәк мөрәжәгать – ике һәм андан да құбрәк гражданинның мөрәжәгате, гражданныар берләшмәләренең, шул исәптән юридик затларның мөрәжәгатьләре, шулай ук тавыш бирү яисә митингта катнашучыларның имзаларын жыю юлы белән кабул ителгән мөрәжәгать;

- вазыйфай зат - жирле үзидарә органнарында оештыру-боеру, административ-хужалык функцияләрен башкаручы, дайми, вакытлыча яки маxsus вәкаләт буенча хакимият вәкиле функцияләрен башкаручы зат.

1.3. Әлеге Нигезләмәнең гамәлдә булуы гражданның барлык мөрәжәгатьләренә, федераль конституциячел законнарда һәм башка федераль законнарда билгеләнгән тәртиптә каралырга тиешле мөрәжәгатьләрдән тыш, кагыла.

2. Гражданнар мөрәжәгатьләрен карау эшен оештыру

2.1. Жирле үзидарә органнары һәм вазыйфай затлар гражданнарның мөрәжәгатьләрен карау буенча эшне оештырырга, мөрәжәгатьләрне объектив, һәръяклап һәм үз вакытында карауны тәэммин итәргә, вазыйфай затлар тарафыннан гражданнарны шәхсән кабул итүне, гражданнарның мөрәжәгатьләрен асылда хокукий хәл итүне тәэммин итәргә тиеш.

2.2. Жирле үзидарә органнарына һәм вазыйфай затларга язмача яки телдән, шәхси кабул итүдә язылган барлык мөрәжәгатьләр, шулай ук почта, телефон, телеграф яки башка юл белән алынган мөрәжәгатьләр билгеләнгән тәртиптә теркәлергә тиеш.

2.3. Язма мөрәжәгать жирле үзидарә органына яисә вазыйфай затка кергәннән соң өч көн эчендә мәжбүри теркәлергә тиеш.

3. Гражданнар мөрәжәгатьләре буенча ведомство

3.1. Гражданнарның мөрәжәгатьләре жирле үзидарә органнары һәм вазыйфай затлар тарафыннан аларның компетенциясе нигезендә карала.

3.2. Каарлары әлеге жирле үзидарә органы яисә вазыйфай зат компетенциясенә керми торган мәсьәләләрне үз эченә алган язма мөрәжәгать, мөрәжәгатьтә куелган мәсьәләләрне хәл итү вәкаләтләренә керә торган тиешле органга яисә тиешле вазыйфай затка, мөрәжәгатьне яңадан карау турында мөрәжәгать жибәргән граждан белдерүе белән, теркәлгән көннән жиде көн эчендә жибәрелә, 59-ФЗ номерлы Федераль законның 11 статьясындагы 4 өлешендә күрсәтелгән очрактан тыш.

3.3. Язма мөрәжәгатьтә куелган мәсьәләләрне хәл итү берничә дәүләт органы, жирле үзидарә органнары яки вазыйфай зат компетенциясенә керсә, мөрәжәгатьнең күчермәсе теркәлгән көннән жиде көн эчендә тиешле дәүләт

органнарына, жирле үзидарә органнарына яисә тиешле вазыйфай затларга жибәрелә.

3.4. Шикаятыне карау өчен дәүләт органына, жирле үзидарә органына яисә вазыйфай затка, карап һәм гамәлләренә (яки гамәл кылмауларына) шикаятын белдерелә торган шикаятын жибәрү тыела.

4. Гражданнар мөрәжәгатьләренең язма формасы

4.1. Гражданиның язма рәвештә бәян ителгән мөрәжәгатендә тиешле вазыйфай затның фамилиясе, исеме, атасының исеме, яисә тиешле затның вазыйфасы, шулай ук гражданиның тәкъдимнәрен, гаризасын, фамилиясен, атасының исемен бәян итү, жавап жибәрелергә тиешле почта адресы яки электрон почта адресы, мөрәжәгатьне яңадан рәсмиләштерү турында хәбәрнамә, шәхси имзасы һәм датасы булырга тиеш.

4.2. Гражданнар Татарстан Республикасы дәүләт телләрендә, туган телдә яисә Россия Федерациясе халыкларының теләсә кайсы башка телендә тәкъдимнәр, гаризалар, шикаятыләр белән мөрәжәгать итәргә хокуклы. Сорауларга жаваплар тәкъдимнәр, гаризалар, шикаяты гражданнар телендә бирелә мөрәжәгать. Мөрәжәгать телендә жавап бирү мөмкин булмаган очракта, Татарстан Республикасы дәүләт телләре кулланыла.

4.3. Эгәр язма мөрәжәгатьтә мөрәжәгать жибәргән гражданиның фамилиясе, яисә жавап жибәрелергә тиешле почта адресы яки электрон почта адресы күрсәтелмәгән булса, мөрәжәгатькә жавап бирелми. Эгәр күрсәтелгән мөрәжәгатьтә әзерләнә торган, эшләнә торган яки бөтенләй хокукка каршы гамәл, шулай ук аны әзерли торган, гамәл кыла торган яки кылган зат турында белешмәләр булса, мөрәжәгать аның компетенциясе нигезендә дәүләт органына жибәрелергә тиеш.

4.4. Эгәр язма мөрәжәгать тексты уқылуға бирелмәсә, мөрәжәгатькә жавап бирелмәсә һәм ул дәүләт органына, жирле үзидарә органына яисә вазыйфай затка аларның компетенциясе нигезендә карауга жибәрелергә тиеш түгел, бу хакта мөрәжәгатьне теркәгәннән соң жиде көн эчендә мөрәжәгать жибәргән гражданга хәбәр ителә.

4.5. Эгәр язма мөрәжәгать тексты тәкъдим, гариза яки шикаятынен асылын билгеләргә мөмкинлек бирми икән, мөрәжәгатькә жавап бирелми һәм ул үз компетенциясе нигезендә дәүләт органына, жирле үзидарә органына яисә вазыйфай затка карауга жибәрелергә тиеш түгел, бу хакта мөрәжәгатьне теркәгәннән соң жиде көн эчендә мөрәжәгать жибәргән гражданга хәбәр ителә.

4.6. Жирле үзидарә органы яисә вазыйфай зат язма мөрәжәгать алганда, анда лицензиясез йә мәсхәрәле белдерү, вазыйфай затның, шулай ук аның гаилә әгъзаларының тормышына, сәламәтлегенә һәм мәлкәтенә куркыныч янау булган очракта, мөрәжәгатьне анда куелган сорауларның асылы буенча жавапсыз калдырырға һәм мөрәжәгать иткән гражданга хокуктан языларча файдалану мөмкинлеге турында хәбәр итәргә хокуклы.

4.7. Жирле үзидарә органнарына яисә вазыйфай затка электрон документ рәвешендә кергән мөрәжәгать законнарда билгеләнгән тәртиптә каралырга тиеш. Мөрәжәгатьтә граждан үзенең фамилиясен, исемен, атасының исемен (соңғысы - булган очракта), электрон почта адресын, әгәр жавап электрон документ рәвешендә жибәрелергә тиеш булса, һәм почта адресын, әгәр жавап язма жибәрелергә тиеш булса. Граждан мондый мөрәжәгатькә кирәклө документларны

həm materiallarны электрон формада теркəргə яисə күрсəтелгən dokumentlarны həm materiallarны яисə аларның күчermələren язма rəvəştə җibərergə хокуклы.

5. Гражданнарыны шəхси кабул иту

5.1. Жирле үзидарə органнарында гражданнарыны шəхsən кабул иту аларның жitəkçeləre həm vəkalətле затlar tarafyndan үtkərelə. Кабул иту урыны, шulай uk кабул иту өчен bilgeləngən kənnər həm səgatylər turında məgъlumat гражданнар ig'тиbarыna җitkerelə.

5.2. Шəхси кабул иту vакытында гражданин шəхsesen tanыklauчы документ kүrsətə.

5.3. Гражданиның telдən mərəjəgətate aның шəхси кабул иту kartochkasyna terkələ. Telдən bəyan itelgən faktlar həm xəllər əstəmə tikkherune taləp itməgən ochrakta, гражданиның rizalıgy belən mərəjəgətать itugə җavap telдən шəхsi кабул иту barışynda birelergə məmkin, bu fakt гражданин шəхsi кабул иту kartochkasyna terkələ. Kalgan ochraklarda mərəjəgətать kuelgan soraularnyң asylы buencha җavap birelə.

5.4. Шəхси кабул иту barışynda kabus itelgən yazma mərəjəgətать 59-FZ nömerləri Federallı законda həm 16-TPZ nömerləri Tatarstan Respublikası zakonunda bilgeləngən tərtipdə terkəlergə həm karalırga tiesh.

5.5. Mərəjəgətать elge jirle үzidarə organı яисə vəzayfaai zat kompetenцияsenə kermi torğan məsələlər bulsa, гражданa aña kaya həm nində tərtipdə mərəjəgətать itərgə kirkəkləge turında aňlatma birelə.

5.6. Шəхsi kabus itu barışynda гражданинга, əgər elək mərəjəgətать kuelgan soraularnyң asylы buencha җavap birelgən bulsa, mərəjəgətатьne algə taba karaudan bash tartyrga məmkin.

5.7. Гражданнарың aerym kategoriyləre Rossiya Federasiyası законнарыnda karalgan ochraklarда berenche chirattha shəxsi kabus itu хокукинан faydalana.

6. Гражданнар мərəjəgətərləren karaу сроклары

6.1. Mərəjəgətərlərneq barlyk tərlərə – jirle үzidarə organnaryna яисə vəzayfaai zatka alarның kompetenцияse nigezendə kerğen shəxsi həm kollektiv mərəjəgətərlər yazma mərəjəgətатьne terkəgenin soñ 30 kən echende karala.

6.2. Aerym ochraklar, shulay uk 59-FZ nömerləri Federallı законda həm 16-TPZ nömerləri Tatarstan Respublikası zakonunda karalgan rəsmi mərəjəgətать җibərgən ochrakta, jirle үzidarə organı жitəkchese, vəzayfaai zat yə vəkalətleye zat mərəjəgətатьne karaу srogyn 30 kənnən də artmagan vaktekka ozaityrqa хокуклы.

6.3. Mərəjəgətатьne karaу nətijələre turında гражданинга tieshle karar kabus itelgənnən soñ əch kən echende, ləkin elge büləkneq 6.1 həm 6.2 əleshərendə bilgeləngən срокlardan da sonqə kalmayıcha җavap җibərelə.

7. Mərəjəgətатьne karaу

7.1. Jirle үzidarə organnary яисə vəzayfaai zat:

1) mərəjəgətатьne objeaktiv, hərəyakly həm үz vaktekka karaunu, kirkək ochrakta - mərəjəgətать җibərgən граждан katnashynda karaunu təemin itə;

2) мөрәжәгатьне карау өчен кирәkle документларны һәм материалларны, шул исәптән электрон формада, башка дәүләт органнарында, жирле үзидарә органнарында һәм башка вазыйфай затлардан, судлардан, сорау алу органнарыннан һәм алдан тикшерү органнарыннан тыш, соратып ала;

3) гражданның бозылган хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен торғызуга яисә яклауга юнәлдерелгән чаалар күрә;

4) мөрәжәгатьтә куелган мәсьәләләрнең асылы буенча, 59-ФЗ номерлы Федераль законның 11 статьясында күрсәтелгән очраклардан тыш, язмача жавап бирә;

5) гражданга аның мөрәжәгатен башка дәүләт органына, жирле үзидарә органына яисә башка вазыйфай затка аларның компетенциясе нигезендә карау өчен жибәрү турында хәбәр итә.

7.2. Жирле үзидарә органнары яисә вазыйфай зат билгеләнгән тәртиптә дәүләт органы, жирле үзидарә органы яисә мөрәжәгатьне карый торган вазыйфай затның рәсми мөрәжәгате буенча 15 көн эчендә мөрәжәгатьне карау өчен кирәkle документларны һәм материалларны, дәүләт яисә федераль закон тарафыннан саклана торган башка серне тәшкил итүче белешмәләр булган документлардан һәм материаллардан тыш, тапшырырга тиеш.

7.3. Мөрәжәгатькә жавап жирле үзидарә органы житәкчесе, вазыйфай зат йә вәкаләтле зат тарафыннан имзала.

7.4. Мөрәжәгатькә жавап жирле үзидарә органнарына яисә вазыйфай затка электрон документ рәвешендә кергән мөрәжәгатьтә күрсәтелгән электрон почта формасында һәм жирле үзидарә органнарына яисә вазыйфай затка язмача мөрәжәгатьтә күрсәтелгән почта адресы буенча жибәрелә. Моннан тыш, жирле үзидарә органнарына яисә вазыйфай затка билгеле булмаган затлар даирәсе мәнфәгатьләренә кагылышлы тәкъдим, гариза яки шикаять булган мөрәжәгатькә, аерым алганды, билгесез затлар даирәсенә карата чыгарылган суд каарына, шул исәптән суд каарына шикаять бирү тәртибен аңлатуга бәйле мөрәжәгатькә, «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә Тәтеш муниципаль районы рәсми сайтында 59-ФЗ номерлы Федераль законның 6 статьясындагы 2 өлеше таләпләрен үтәп урнаштырылырга мөмкин.

7.5. Мөрәжәгатьне караганда мөрәжәгатьтәге мәгълүматларны, шулай ук гражданның шәхси тормышына кагылышлы мәгълүматларны аның ризалыгыннан башка хәл иту рөхсәт ителми. Мөрәжәгатьтә куелган мәсьәләләрне хәл иту компетенциясенә керә торган дәүләт органына, жирле үзидарә органына яисә вазыйфай затка язма мөрәжәгать жибәрү мөрәжәгатьтәге мәгълүматларны тарату булып тормый.

7.6. Вәкаләтләре туктатылган вазыйфай затка адресланган гражданның мөрәжәгате әлеге вакытта күрсәтелгән вәкаләтләрне гамәлгә ашыру йөкләнгән вазыйфай зат тарафыннан карала.

8. Мөрәжәгатьне караганда гражданның хокуклары

8.1. Жирле үзидарә органы яисә вазыйфай зат тарафыннан мөрәжәгатьне караганда граждан хокуклы:

1) мөрәжәгатьне карый торган затка дәлилләрне шәхсән бәян итәргә;

2) тиешле жирле үзидарә органында яисә тиешле вазыйфай заттан телдән (шул исәптән телефон аша) яки язма мөрәжәгатьне теркәү турында электрон формада, шулай ук аны карау сроклары турында мәгълүмат алырга;

3) мөрәжәгатьне кабул иткән органның граждан тарафыннан тапшырылган икенче нөсхәсендә мөрәжәгатьнең датасын, фамилиясен һәм инициалларын күрсәтеп, язма мөрәжәгатьне кабул итү факты таныклығына имза бирү юлы белән мөрәжәгатьне кабул итүче вәкаләтле зат (вазыйфаи зат) мөрәжәгатьнең датасын, фамилиясен һәм инициалларын күрсәтү;

4) өстәмә документлар һәм материаллар тапшырырга йә аларны соратып алу турында, шул исәптән электрон формада мөрәжәгать итәргә;

5) башка затларның хокукларына, ирекләренә һәм законлы мәнфәгатьләренә кагылмый торган, күрсәтелгән документларда һәм материалларда федераль закон тарафыннан саклана торган башка серне тәشكил итүче белешмәләр булмаса, әлеге мөрәжәгатьне карауга кагылышлы документлар һәм материаллар белән танышырга;

6) 59-ФЗ номерлы Федераль законның 11 статьясында күрсәтелгән очраклардан тыш, мөрәжәгатьтә куелган мәсьәләләрнең асылы буенча язмача жавап алырга, ә 59-ФЗ номерлы Федераль законның 11 статьясындагы 5.1 өлешендә каралган очракта, аны бирү турындагы мөрәжәгать, мөрәжәгатьтә куелган мәсьәләләрне хәл итү компетенциясенә кергән органга яисә вазыйфаи затка язма мөрәжәгатьне яңадан үзгәрту турында хәбәрнамә, язмача мөрәжәгатьне яңадан карау турында белдерүнамә нигезендә язмача жавап алырга;

7) Россия Федерациисе законнары нигезендә административ һәм (яисә) суд тәртибендә мөрәжәгатьне карап тикшерүгә бәйле мөрәжәгать буенча кабул ителгән карага яисә гамәлгә (гамәл кылмауга) шикаять белән мөрәжәгать итәргә;

8) мөрәжәгатьне карауны туктату турында гариза белән мөрәжәгать итәргә;

9) мөрәжәгать буенча кабул ителгән карага шикаять бирергә;

10) вәкил хезмәтеннән файдаланырга;

11) законнарда билгеләнгән тәртиптә мөрәжәгатьне караганда органның яисә вазыйфаи затның законсыз гамәлләре буенча (гамәл кылмаулары буенча) китерелгән зыянны капларга һәм мораль зыян өчен компенсация алырга.

9. Гражданнар мөрәжәгатьләрен карау тәртибе турындагы законнарын бозган очен жаваплылык

9.1. 59-ФЗ номерлы Федераль законны, 16-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законын бозуда гаепле затлар Россия Федерациисе законнарында каралган жаваплылыкка тартылалар.

10. Гражданнар мөрәжәгатьләрен карау тәртибенең үтәлешен контрольдә тоту

10.1. Татарстан Республикасы Тәтеш муниципаль районы Зур Әтрәч авыл жирлеге башлыгы жирле үзидарә органнарында гражданнар мөрәжәгатьләрен карау һәм гражданнарны кабул итү эшнең торышын тикшереп тора.

11. Жирле үзидарә органнарына һәм вазыйфаи затларга гражданнардан кергән мөрәжәгатьләрне анализлау

11.1. Жирле үзидарә органнарына һәм вазыйфаи затларга кергән гражданнар мөрәжәгатьләренең анализ ясау гражданнарын мөрәжәгатьләрен карау буенча эш сыйфатын күтәрү, гражданнарын ижтимагый фикерен һәм

актуаль проблемаларын өйрәнүү, шулай ук гражданнар мөрәжәгатьләре белән эшләү рәвешләрен һәм методларын камилләштерүү, аларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен яклау сыйфатын күтәрү максатларында үткәрелә.

11.2. Тиешле чорга гражданнардан көргөн мөрәжәгатьләрне анализлау гражданнарның барлық мөрәжәгатьләре, шул исәптән язма рәвештә, электрон документ формасында, шулай ук вәкаләтле затлар тарафыннан гражданнары шәхси кабул итү барышында кабул ителгән мөрәжәгатьләр буенча гамәлгә ашырыла.

11.3. Көргөн мөрәжәгатьләргә анализ узган ел нәтижәләре буенча башкарыла.

11.4. Татарстан Республикасы Тәтеш муниципаль районы Зур Әтрәч авыл жирлеге башлыгы урынбасары гражданнар мөрәжәгатьләрен анализлау нәтижәләре буенча хисап чорыннан соң килгән айның 20 числовына кадәр аналитик белешмә төзи.

11.5. Аналитик белешмә үз эченә түбәндәгө мәгълүматны алырга тиеш:

- көргөн, адресланган һәм каралган язма мөрәжәгатьләр саны;
- электрон документ формасында көргөн мөрәжәгатьләр саны;
- гражданнарын кабул итү урыннары, көннәре һәм сәгатьләре;
- шәхси кабул ителгән гражданнар саны;
- гражданнарын шәхси кабул итү буенча вәкаләтле затлар;
- вәкаләтле затлар тарафыннан шәхси күчмә кабул итүләр саны;
- мөрәжәгатьләр тематикасы;

- мөрәжәгатьләрне карау нәтижәләре буенча кабул ителгән чаралар, шул исәптән кабул ителгән норматив хокукий һәм башка актлар турында мәгълүмат (булганда).

11.6. Жирле үзидарә органнарына һәм вазыйфаи затларга көргөн мөрәжәгатьләргә анализ узган елның шул ук чорында көргөн гражданнар мөрәжәгатьләре белән чагыштыру юлы белән үткәрелә.

11.7. Татарстан Республикасы Тәтеш муниципаль районы Зур Әтрәч авыл жирлеге башлыгы ел саен аналитик белешмәнең Тәтеш муниципаль районы рәсми сайтында авыл жирлеге бүлегендә хисап чорыннан соң килә торган айның 30 числовына кадәр урнаштырылуын тәэмин итә.